

MAGYAR KURIR.

1828-dik

ESZTENDŐRE.

A' FELSÉGES TSÁSZÁR' ÉS APOSTOLI KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SZERKEZTETÉSE ÉS KIADJA

MÁRTON JÓSEF,

a' Bétsi Ts. K. Universitásban a' Magyar Nyelvnek és Literaturának rendkívül
való Professora, Tek. Beregh Vármegyének Tábla Bírája.

MÁSODIK FÉLESZTENDŐ.

BÉTSBEN,
NEMES HAYKUL ANTAL' BETŰJIVEL.

BCU Cluj / Central Library Cluj

ERDELYI MUZEUM
KÖNYVTÁRA

H. 140

MAGYAR KURIR.

Nr. 1.

Indult Bétsből, Kedden, Július' 1-ső napján, 1828.

B é t s.

Jun. 25-dikéről, Kremsiéből jött tudósítás szerint Rudolf Ő Ts. K. Fő Hertzsegeének 's Cardinalis Ő Eminentiájának nyavalyája szerentsésen megorvosoltatott, úgy hogy Ő Ts. K. Fő Hertzsege a' kiállott betegségből szemlátomást épül, 's egészségének helyre állásához teljes reménység vagon.

Bétsben és ennek környékén Jun. 25-dikétől kezdve szinte négy napig esett folyvást az eső, melly 27-dikén estve felé kemény égi háborúra 's jéggel elegyes zápor esőre fordult. A' városban és külső városokban több házakban beütött a' menkö, de nem gyújtott. A' Duna vize, a' tartós és hihetőleg meszszire kiterjedt esőzés után felette megáradt.

Miskólczról, Junius 14-dikén 1828.

Hol volna, a' Hazafiúi magas Virtusokat, és érdemeket betsben tartó Magyar Hazában az a' szegelet, hol az Ország Fő Cancelláriusának Nagy Méltóságú Revisnyei Gróf Reviczky Ádám Úrnak Ő Excellentiájának buzgó tisztelete és magasztalása szavai nem zengedeznének? Hol volna az a' Magyar Hazafi és Pólgár, ki, Hazánk azon Nagyra termelt édes Jó Fianak, örömeivel és

Tiszteletével, szívéből nem adózna? Hol volna tehát, Hazánknak az a' Tájjéka, és Fia, a' melly, és a' ki, Ő Excellentiájának, folyó Szent Iván Hava 9-dik napján, Nagy Méltóságú Fő Tisztelendő Felső Eöri Pyrker János László Egri Pátriarcha Érsek Úr Excellentiája, mint a' végre (Nagy Méltóságú Maros Némethi és Nádaskai Gróf Gyula Ignácz Horváth Országi Bán, Úr Ő Excellentiája közönségesen fájlalt meg betegedése után) Kegyelmesen ki nevezett Királyi Biztos által, Tekintetes Nemes Borsod Vármegye Fő Ispáni Székébe és Méltóságába törvényesen lett beiktattatása öröm pompája végben meneteléről való tudósíttatását, kedvesen és örömmel nem venné? — Imé! az, ezenel tellyesíttetik!

Felséges Urunknak, az 1827-dik Esztendőbeli Szent Andras Hava 12-dik napján tartatott Köz Gyűlésben kihirdetett Kegyelmes Rescriptumából, Tettes Nemes Borsod Vármegyének Karjai és Rendei meg értvén azt, hogy a' Megyének, néhai Nagy Méltóságú Klobusiczky József Úr Excellentiája hazafiúi könnyekkel meg siratott halála által kiürösült Fő Ispáni Méltóságát, Hazánk Atya, Nagy Méltóságú Revisnyei Gróf Reviczky Ádám Úr Ő Excellentiája Kegyelmes ki nevezésével méltóztatott betölteni; az időnek attól a' pontjától

fogva, ámbár akárhová és merre néző szem — T. Borsod Vármegyében, egy rendkívül való nagy örvendezéssel egyben kötötett Nemzeti Innepléshez való készülést, és iparkodást — szemlélhetett; 's minekutánna a' Megye Rendei, határtalan örömeket, 's a' legjobb Fejedelemtől nyert Nagy és megbetsülhetetlen Atyai Ajándék kedves volta érzését, Ő Excellentiájához írt szerentsésítő Levelekben értekenyen kifejezték, 's majd hivatalos úton arról is tudósítottának, hogy Ő Excellentiájának, a' Megye Centrális Helyére Miskólczra leendő pompás bejövelele, folyó Szent Iván Hava 8-dik, Fő Ispáni Székében leendő Törvényes Beiktatása pedig, Szent Iván Hava 9-dik napjain fog tartódni; — ezeknek az örvendéses és várván várt napoknak felvirradásáig, édes nyughatatlansággal — a' Napokat és órákat is számlálgatták. — Végre

Az említett öröm Napok közelgetvén, 's Ő Excellentiája azon Deputatiót, melly személyes tiszteletére, eleve ki rendeltetett, szomszéd T. Heves Vármegyebeli Ludas helységében Kedves Attyafia Revisnyei Reviczky Mária özvegy Taródy Bertalanné Asszony Kastélyában méltóztatván maga eleibe botsítani — 's itt a' Méltóságos Császári Kamarás és Ordinárius Vice Ispány Vajai Vay Ábrahám Úr által vezérlett Deputatió Orátora Fő Tisztelendő Kis Szlatinai Durtsák János Egri Kanonok és a' Bölcsőség Szűz Eger-Vári Prépostja által idvezeltetve köszöntetvén; a' Köszöntést Ő Excellentiája, kedvesen, 's olly Felelettel fogadá; melly, az eleibe repült köz örvendezéseket is Felső grádlitsra emelte. — A' meg köszöntést Ludason helyben Fényes ebéd, 's más nap Hajnalig tartott tántzos vig mulatság követte.

Szent Iván Hava 7-dikén Nagy Mél-

tóságú 's Fő Tisztelendő Egri Patriárcha Ersek és Királyi Biztos Úr Excellentiája, Eger felől, Kis Tállya; Nagy Méltóságú Gróf, Fő Cancellárius és Fő Ispán Úr Ő Excellentiája pedig, Maklár felől, Andornak helységekbe lépven be a' Megye határ széleire, a' Tekintetes Substitutus Vice Ispán Fodor Pál Úr Vezérlése alatt ki rendelve volt Deputatiók, az elsőbb Helyen ugyan Fő Tisztelendő Durtsák János, a' második helyen pedig Fő Tisztelendő Pálffy József Egri Kanonok Urak, mint Orátoraik által, tették tiszteletet; 's ugyan azon napon, estve, Ő Excellentiájok, már együtt Mező Nyárádig érkezvén, 's ott nyugvó Staliót tartván, itt is, egy újabb Deputiót által, mellynek Orátora, Méltóságos Tisztelendő Szalai Bárány Barkóczy László Miskólczi Vice Esperest és Plébánus Úr volt; Tisztevelé köszöntettek. —

Szent Iván Hava 8-kán közelgetvén Ő Excellentiája Miskólcz Városához, Csaba helysége mellett, Hadi Rendben állva várta, a' Bejövelele pompája nevelésére, a' Megye Nemes Fiaiból egybe szerkeztetett, több mint 1200 Fejeből állott, 's Méltóságos Cs. K. Kamarás és Ordinárius Vice Ispán Vajai Vay Ábrahám Úr; mint Fő, Járásbeli Fő és Vice Szolga Bírák Urak által pedig, mint Osztály és Század Vezérek által vezéreltetett Banderiális egy Forma ruhájú Lovas Nemes Serég; 's ennek Homlok sora előtt, tisztelt Ordinárius Vice Ispán és Vezér Úr, Ő Excellentiáját, ékes és velős Beszédjével köszöntvén; 's mint hajdani Törvényeink szerint, a' Fegyverben öltözködő Nemességnek is Fő Vezérének, azt a' mívészi elmésséggel készült Fényes Magyar Buzogányt is, mellyet, kezében hordozott, Ő Excellentiájának tisztelettel által adván; 's Ő Excellentiája, ki külömben is, a' veszedelmek nap-

jaiban, Austria Bajnokjaival, együtt har-
 tzalta volt meg a' Regensburgi, Asper-
 ni és Vagrámi Fő ütökzeteket; a' Ban-
 deriális Lovas Nemes Sereg tisztelkedé-
 sét kedvesen fogadván, ennek elől való
 lovaglásával, Fényes kíséző Tsoporttal;
 úgy a' Vármegye Hajdúi és Lovas Pan-
 dúrjai Tsapatjának elől masírozásával,
 kik előtt a' Báró Geppert Gyalog; a'
 Banderiális Lovas Nemes sereg pedig,
 a' Palatinális Magyar Lovas Nemes Eze-
 redék Tábori musikája szakadatlanul zen-
 gett 's harsogott, Miskolcz Városa szé-
 léhez megérkezett, 's itt a' Városi Ta-
 náts, nagy tisztelettel, bejebb az úgy
 nevezett Forgó Hídnál tsinos ízléssel fel-
 állított győzedelmi Kapu alatt pedig, a'
 Megyebeli Sidóság Rabbinusa és Köve-
 tei által, ékes Magyar Beszéddel köszön-
 tetvén; a' mint a' teménytelen sokaság
 Ezer Éljen! kiáltásai, 's a' mo'sarak
 állandó ropogásai között, Ő Excellen-
 tiája a' Vármegye házához megérkezett,
 itt a' gráditok allyánál reá várakozó
 Deputáció, 's ennek Orátora, Méltóságos
 Cs. K. Kamarás és Ordinárius Vice Is-
 pán Vajai Vay Ábrahám Úr által kö-
 szöntelve, Fő Ispáni szállása Lakó szö-
 háiba felkísértetelt, 's ezután a' több Kül-
 ső Vármegyék, úgy a' Tiszán innen lé-
 vő Reformata Superintendentia Követségei
 által sorban, huzgóan tiszteltetett; a'
 Megyebeli Deputáció pedig, Nagy Mlgú
 Egri Patriárcha Érsek és Királyi Biztos
 Urat Ő Excellentiáját, az Egri Tekinte-
 tes Fő Ráptalan Házánál volt szállására
 által kísérvén; ott, Orátora, Megyebeli
 Fő Notárius Palóczy László Úr
 által, Ő Excellentiáját, melly tisztelet-
 tel fogadta 's idvezlette, — Délután Nagy
 Méltóságú Gróf, Fő Cancellárius és Fő
 Ispán Úr Ő Excellentiája, a' Miskolcz
 Városa Napkeleti szélénél, a' mezőben
 táborozott Banderiális Lovas Nemes se-
 reget, sok száz Kotsik kísérésével, nyá-

jasan meg látogatni; 's az ott tartott Ló-
 pallya futtatást is meg nézni méltóztat-
 ván; estve a' Vármegye Háza homlok
 fala, sok ezer égő métsékkal, valamint
 szinte a' Város Háza, és az Izraéliták
 győzedelmi Kapuja is, Elmés Festések-
 kel, által látszó Képekkel, és Versekkel
 — úgy több Urak és Lakosok Házaik
 is ki világosítottak —

Más nap vagy is Szent. Iván Hava
 9-dik napja Felvirradásával, Miskolcz
 Városa, 's a' Megye Rendei, és Fényes
 Vendégei, dél előtt 10 óraker, a' Vár-
 megye Szalájában össze gyülekezvén;
 minekutánna a' Köz Gyűlést, mellyben,
 Két Megyés Püspökök, Kilentz Fő Ispánok
 és Fő Ispáni Helytartók, 's 25 Vár-
 megyék Követségeik 's 15 Vármegyék Vi-
 ce Ispánjaik is valának jelen — Méltósá-
 gos Cs. K. Kamarás és Ordinárius Vice
 Ispán Vajai Vay Ábrahám Úr, szo-
 kott ékesen szóllásával kinyitván, 's Nagy
 Méltóságú Királyi Biztos, és Fő Ispán
 Uraknak Ő Excellentiájoknak, a' Gyü-
 léshben leendő magok meg alázódása ki-
 kérése végett, Fényes Deputáció küldet-
 tetvén ki; a' mint Ő Excellentiájok, a'
 Szalában be érkeztek, 's az Eljen! hosz-
 szas kiáltások harsogásai, és a' mo'sarak
 dörgő ropogásai között, székeiket elfog-
 lalták; Nagy Méltóságú 's Fő Tisztelen-
 dő Királyi Biztos Úr Ő Excellentiája,
 fényes Követsége Tiszte tellyesítéséhez
 fogván, minekutánna a' szokott Felsőes
 Királyi Kegyelmes Rescriptum; 's a' Nagy-
 Méltóságú Gróf, Fő Cancellárius és Fő
 Ispán Úr Ő Excellentiája halmozott és
 ritka példájú érdemeit magában foglaló
 Fő Ispáni Diploma ki hirdettettek; Ő
 Excellentiája, a' Leg felsőbb Hellyről le-
 küldött Esküvés formulája szerént, mel-
 lyet Ő Excja előtt, Méltóságos Fő Tisz-
 telendő Cseh Isván Kassai Megyés
 Püspök Úr olvasott — a' Hitet le tette
 — tapsoló örvendezések között, Ősi szo-

kásaink szerint, a' Megye négy Szolga Birói által, háromszor fel emeltetett —

Ezután Nagy Méltóságú 's Fő Tisztelendő Királyi Biztos Úr, közönséges magasztalással fogadott Beszédjét folytatván 's be végezvén; Nagy Méltóságú Gróf, Fő Cancellárius és Fő Ispán Úr Ó Excellentiája, Nagy Mlgú Királyi Biztos Urhoz Ó Excellentiájához, a' Megye Rendeihez, Tisztviselőihez, úgy a' fényes Vendégekhez is, egy olly ékes és Bölt Beszédet tartván; mellyről mint-hogy az, a' többekkel együtt, köz határozás szerint 4000 Exemplárokban ki nyomtatódván, az egész Hazában szel-lyel fog osztódni; elég légyen itt most annyit mondani; hogy az, a' Jobbágyi tiszta hűségnek és háladatosságnak, a' Ha-za és ennek Alkotása imádásig való sze-retetének, 's az igaz Hazafiúság Hit Val-lása letételének, és a' Fő Kormányozói Böltességnek Remelje volt; 's ahoz, hogy a' hajdani Athéne és Róma Orációit meg szegyenítse, tsak két Ezer esztendő Rē-giség kívántatnék; ezután mind Nagy Méltóságú Fő Tisztelendő Királyi Biztos, mind Nagy Méltóságú Gróf, Fő Cancellárius, és Fő Ispán Urakat Ó Excellen-tiájokat, a' Megye Rendei Képekben és Nevekben, Fő Notárius Palóczy László Úr, mély tisztelettel köszöntvén 's idvezelvén; minelutánna még némelly Akták is olvastattak; 's ki hirdettetvén a' Nagy Mlgú M. R. H. Tanátsnak az a' Circuláris Felső Rendelése is, mellyben hivatalos úton jelentetik, hogy Felső-ges Urunk, Nagy Méltóságú Gróf és Fő Ispán Urat Ó Excellentiáját, az Ország Fő Cancelláriusának Kegyelmesen ki nevezni méltóztatott; a' Megye Rendei, azt, hogy ebből a' Kedves hír adásból újra ki ömledezett öröm érzéseiket, Ó Excja előtt, színről színre ki fejezték, elegendőnek nem tartván; annak köz pennával irandó szerentsésítő Levelek által is le-

endő kifejezését meg határozzák; 's így az Installatióális Köz Gyűlés, melly; a' Megye Rendei sziveikben és Jegyző Könyvökben — örök emlékezetben ma-radand — eloszlott. —

Délben Ó Excellentiája, a' Város Háza udvarán, különösen a' végre felál-lított, 's tsinos ízléssel fel ékesített Szá-lában, Borsodi Kedves Rendeivel, és Ven-dégeivel, 850 személyekre terített Asz-talnál, együtt ebédelvén; 's itt, Felső-ges Koronás Királyunkért, Királyné Asz-szonyunkért, Korona Örökös Hertze-günkért, Nádor Ispánunkért, az egész Felső-ges Uralkodó Házért, Nagy Méltó-ságú Gróf Fő Ispán és Királyi Biztos Urakért Ó Excellentiájokért, a' megjelent Kedves és Fényes Vendégekért, az öröm poharak tisztelve emelődvén és üritőd-vén; a' Napot, ugyan abban a' Szalában Ó Excellentiája által adott egy olly vig és gazdag Bál rekesztette be; mellyben Ó Excellentiája is, nyájjas leereszkedéssel, és Magyar jó kedvel, hosszasabban mulatni méltóztatott — és a' mellyből, az ártatlan jó kedvel mulatott roppant számú Vendégeket, tsak a' következett napnak nem Hajnala; hanem valóságos meg viradása oszlatta el —

Más nap, Ó Excellentiájának, Méltóságos Cs. R. Kamarás és Ordinarius Vice Ispán Vajai Vay Ábrahám Úr által, a' Megyebeli Tisztviselői azon Kar, mellyet, Ó Excja, Kedves Tiszt Társai Díszes nevezetével megszólítani, 's Fel-ékesíteni méltóztatott, és a' köz szolgál-talban lévők mutattatván be; 's azután a' Miskólczi Reformata Eklésia és Gym-nasium Deputatiója által mély alázatos-sággal tiszteltvén; Szent Iván Hava 12-dikén, Ó Excja, a' Gyűlést tovább foly-tatta, sőt egy század alatt is párjára ne-hezen található egy olly Törvénszéklet is tartott; mellyben Ó Excellentiájában, mint Fő Ispánban, az Ország Fő Can-

celláriusa — volt az Elöl Ülő, — a' Volk-sal bíró Tábla Bírák és Tisztviselők pedig, száznál jóval is Felesebb számmal valának jelen — 's Ő Excellentiája, úgy is mint Törvényszéki Elöl Ülő Böltsességével, 's az Ítélet ki mon-dás alá tartozó környüállások és kérdé-sek gyönyörű rendel, és által-látással való szellyel fejtegetésével, újra a' köz ma-gasztalásnak és betsülésnek egyesült tisz-teletét aratta. — Végre

Szent Iván Hava 14-dikén, minék-utánna a' Megye Rendei és Tisztviselői, nem Deputáció által, hanem magokat egy Testben öszsze olvasztva; Méltóságos Császári Kamarás és Ordnárius Vice Ispán Vajai Vay Ábrhám vezetése alatt, 's Fő Notáriusok, mint Orátorok által, Ő Excellentiájától, érzékenyen el bútsúztanak; a' köz tisztelettől, szeretettől, és Aldástól kísértetve, Ő Excel-lentiája, utánna búslakodó Borsodját, dél tájban elhagyta — Eljen! Eljen! Eljen!

Hadi Tudósítások

A' Sz. Pétervári hivatalos Ujság hosszsza-san leírja A n a p a várának, (melly A'siában a' fekete tenger partján fekszik Török Georgiában) mind a' tengerről, mind a' szárazon, az Orosz Seregek által lett megtámadását. Az Orosz seregek Máj. 18-dikán szállottak ki a' szárazra Hertzeg Mentzikoff vezérlése alatt. A' kiszállás megakadályoztatására kiűtött ugyan a' várbeli Török őrizet, a' kiknek a' Czirkaszsziai lovasság is segítség-ekre ment, sőt még egynehány ezer Kaukazusi lakosok is hozzájok tsatolták magokat; de az Orosz Seregek a' Török-öknek több ízbeli megtámadását, azok-nak vesztésekkel, mindenkor vissza-verte.

Május 24-dikén, hajnalban újra meg-

támadták mintegy 3000 Czirkaszszok a' kiszállott Orosz seregeket, két ágyút is hozván magokkal; de ismét vissza ve-rték. Az elesett nagy számú katonáik között egy fő rangú vezérjek is találta-tott. Hertzeg Mentzikoff seregéből a' kiszállás óta 7-ten estek el, és 12-ten sebesítették meg. Vice Admirális Greigh is elkezdette A n a p a várát a' tengerre fekvő oldala felől ostromlatni. Máj. 19-dikén; de még az nap olly kemény szél-vész támadott, hogy kéntelen volt onnan a' tenger magasára kimenni. Azomban 20-dikban egy hajója, melly vizsgáladni küldetett ki, egy ellenséges hajót fogott el, melly Trebisond-ból 200 főből álló segítséget szándékozott A n a p a várába szállítani. Egy más hajónk, a' S ó l y o m nevű; más nap hasonlóképpen, egy il-lyen hajót fogott el, 118 segítségre kül-detett katonákkal. Végre pedig Máj. 22-dikén Merkur és Ganiméd nevű Briggeink két nagy Török hajót fogtak el, mellyeken 17 tisz és 622 katonák voltak. E' szerint a' foglyok száma há-rom nap alatt 940 emberre megy 6 zász-lóval.

Későbbi tudósítása szerint a' Sz. Pe-tersburgi Uságnak, Május 30-dikától kezd-ve Jun. 2-dikáig hevesen ostromlatott Anapa vára. Jun. 1-ső napján kemény ágyúztatás után, a' várban egy puskapo-ros toronyba esvén a' gyújtó bombà az a' levegőbe felvettetett. Az ellenség ugyan ezen nap kirozott a' várból, hogy bom-bahányó sántzunkat megrontsa, de tzel-ját el nem érheté, mert sok embert vesztvén, a' várba vissza üzetetett. Ré-szünkről 5 ember esett el és 25-en se-bet kaptak.

Az Odessai Ujság Jun. 14-dikén azt írja, hogy Braila vára ostromlása clöre halad; és ágyúink a' vár bástyáit, 's védfalait már nagyon megrongálták. — Vice Admirális Baró Greigh tudósítá-

sa szerént, Hertzeg Menziko ff, hadi mozgásait olly szerentsésen tudta kivinni, hogy azok által a' Czirkaszszok-at Anapa várától egészen elrekesztette. Ez a' várbeli Basát arra indította, hogy a' várból ezer emberrel és öt ágyúval a' várívókra kirontott, de szerentsétlenül, mert nagy veszteséggel kéntelenített vissza menni, elvesztvén a' Czirkaszszók vezérjeket, lovasságoknak javát, és a' Törökök egy ágyút, mellyet Gróf Tolstói az Orosz Tsászár Ó Felsege Adjutánsa húsz Kozákkal együtt, tsak kemény ellentállás után vehetett el.

Ugyan az Odessai Ujság több rendbeli hadi tudósításokat közöl Oláh Országnak déli részéből. Ezek szerént, a' Törökök Rustsuk várából Jun. 2-dikán 15 ágyúzó hajókat nehéz ágyúkkal meg-
rakván, számos gyalogsággal és lovas-
sággal a' Dunán általjöttek, Gyurgye-
vo várától nem meszsze, 's azoknak egy
része mintegy 600 ember Szelim a fa-
luba állott meg. A' mi Kozájkaink és
egy Osztály Vadászainktól megtámadtat-
ván a' Törökök, Slobodze nevű helység-
be a' házakba vették magokat, 's hátra-
verekedtek: de a' mi vitéz vadászaink-
nak 's két ágyúinknak kemény tüzelésé-
sokáig ki nem állhatván, hátrálni kez-
dettek, 's ekkor nagy veszteséggel a' du-
nához huzták magokat, minckutánna
mintegy 100 ember közülök a' vezér-
jekkel Me h m e d B a i r a c t á r r a l együtt
a' tsata helyen elesett, nagyobb része
az által jötteknek sebbe esett, sokan
a' Dunába veszték, és tsak kevesen me-
nekedhettek meg az által, hogy fegyve-
reiket elhányván, az ágyúzók hajók ol-
talma alá futottak. Részünkről 4 vadász
elesett; és 14-en sebesítették meg.

Frantzia Ország.

A' Jun. 14 diki Ülésre — a' Köve-
tek házában előre nagy számmal gyül-

tek fel a' Nézök. A' Követek majd mind
pompa ruhában jelentek meg. Az egész
Gyűlés szembetűnő nagy várakozásban
volt. Mikor az Elölülő a' Gyűlést meg-
nyitotta ezt mondván: „Labbey de
Pampieres Úr következik szólni“
— olly nagy tsendesség lett, hogy ám-
bár Labbey de Pampieres Úr igen
lassan szokott beszélni, szava is gyenge;
mégis minden tökéletesen megértette be-
szédét. A' Beszélő előadta, hogy a' kö-
zelebbi Ministeriumot kívánja vád alá
véteni. Maga a' próba-vád így volt fel-
tétve: „Felség-árulással vádoló a' volt
Ministeriumot, a' melly a' Királyt népé-
„től elszakasztani (is olálni) igyekezett.
„Haza-árulással vádoló, mert a' néptől
„a' Királyjához való bizodalmat elrabol-
„ni törekedett. Vádoló azzal is, hogy
„az Ország Polgári alkotmányát 's a' Pol-
„gárok magános jussait megrontotta. Or-
„szágháborítással vádoló, a' mennyiben
„megigérve nem lévő adót szedett fel,
„és az Ország kintseit el fetsérelte“ —
A' Belső Minister megütközni látszott
az elolvastatott próba-vád szavain. Az Elöl-
ülő még egyszer elolvastatta. Ekkor a'
Belső Minister így szollott: „En halgat-
ni akartam ezen dologban; nem kívánok
a' vádló és vádoltatott Fél között fellép-
ni. De ezen kifejezések, a' mellyeket hal-
lok, nem engedik, hogy hallgassak. A'
Beszélő vádolja a' volt Ministereket Fel-
ség- és Haza-árulással, mert a' Királyt a'
néptől elszakasztották 's a' népet a' Ki-
rályhoz való bizodalomtól megfosztották.
En ez ellen egész Frantzia Ország előtt
szentül protestálok! — Nem! a' Király
nem volt a' néptől izolálva!... A' maga
tulajdon népétől izolálva? Vegye vissza
az Úr javallását! (Az egész bal oldal fel-
kiáltott: Nem, Nem!) Labbey de
Pampieres Úr felelt: Nem, Nem! —
(Nagy zugás a' Házban) „Uraim! — így
szollott továbbá a' Minister — nem jól
értették

értették szavaimat. Nem azt mondom én, hogy a' vádat magát, hanem csak ezen kifejezéseket vegye vissza a' Vádlevél írója. Mert ezen állítás nem igaz. Nem lehet a' Királyt népétől elszakasztani vagy a' néptől Fejedelméhez való bizodalmit elvenni. Im én bizonyságul hívom minden igaz Frantzia szívét; bizonyságul hívom azon örömkialtásokat, melyekre fakadnak a' szívek midőn szeretett Királyokat látják. (Az egész jobb oldal és a' bal oldalnak egy része felállván hangosan kiáltja „Eljen a' Király!”) Ravez Ur is egy értelemben volt a' Belső Miniszterrel, 's azt kívánta, hogy a' feltett vád négy pontjai közül a' két első hagyattassék ki. General Sebastiani azt tanácsolta, hogy a' próba-vád adattassék ki a' Bureauknak újabbi redactiona. Az egész bal oldal ugyan ezt kívánja. Labbey de Pompieres Ur vissza veszi javallását. Erre közönséges lármák és egybezavarodás támad a' Házban. Babey Ur igyekezte megfogadni, hogy nints többé Pompieres Urnak szabadságában a' tett javallást vissza venni. — Végre csak ugyan meghatároztatik, hogy a' Próba-vád újonnan tevődjék fel a' Bureaukban. Az Elölülő elakarja halasztani a' következő Keddre a' dolgot. A' Követek hevesen ellene mondanak — és halasztatni a' dolgot nem engedik. A' Követek el oszlanak, kik a' maga Bureaujába. A' Gyűlés házban csak maga marad az Elölülő és a' Miniszterek. Fél óra mulva visszatérték a' Követek, 's a' Probavád a' szerént a' mint oda feljebb említettük egy akarattal, minden voksolás nélkül elfogadtatott.

A' Király Jun. 16-kán egy Végzést adott ki a' kis Papi Oskolák dolgában, mellyben megparantsoltatik: 1) hogy azon 8 Kis-papi Oskolák (az Aixi, Bilitomi, Bordeauxi 's a' t.), mellyek

eddig a' Jésuiták felvigyázása alatt állottak, a' közelebbi October 1-ső napjától kezdve az Universitástól függenek 2) hogy semmi Nevelő- vagy Tanító- Intézetben Directornak vagy Professornak senki felnevétessek, hanem ha az valamely törvényesen meg erősített Egyházi Szeretkezhez tartozik.

Jun. 18-kán vissza ment a' Király a' St. Cloudi Palotába. A' Követek háza Jun. 19-kén az Ujságok és Havi Írásokszabadság nyomatásáról szóló új törvényjavallást 266 voksal 116 ellen elfogadta. Ugyan ezen napi Ülésben nevezett ki azon Biztosság, melly a' Labbey de Pompieres Ur javallását meg fogja vizsgálni. Ezen Biztosság tagjai Manguin, Girod, Montbel, Raudot, Dutertre, Constant Benjamin, Delalot, Lamezan, és Agier Urak.

Toulon Jun. 15-káról. Eppen most indul ki az ide való kikötőből Kapitány Cuvillier Ur vezérlése alatt egy Hajós sereg, melly 1 Linea hajóból 4 Fregátból, 2 Briggből 1 Bomba-hányógályából és 52 Szállító-hajókból áll. Ezen hajók két hónapra való eleséget vettek magokhoz. Hová mennek? bizonyosan nem tudjuk. A' sok féle repeső hírek közül az látszik leghihetőbbnek, hogy Cadixba mennek és az ott lévő Frantzia seregeket felvévén, azt a' Baleari szigetekbe viszik, a' melly szigeteket Spanyol Ország Frantzia Orzágnak akar által engedni adósságba. — Tegnap érkezett meg Corfuból egy hajó, a' melly a' Külső Miniszternek leveleket hozott magával. Ezeket mindjárt Stafetán küldték Párisba.

Nagy Britannia.

A' Felső Ház Jun. 9-iki Ülésében (mellyben a' Catholicusokat illető kérdés-

ről volt szó) a' Cum berlandi Hertzeg tagadta, hogy az Ország veszedelme nélkül emancipálni lehetne a' Catholicusokat. „Bár tartsanak engem — így szólott — Bigottnak, de az Uralkadó Egyház és a' Polgári alkotmány ártalmára voksomat nem adom“ — A' Tuami Érsek egész Papi értekezést tartott a' Catholica Egyház Hitágazatai ellen; Mosest, Josué-t, és Esaiást hívta segítségül Szűz Mária ellen. (Az egész Házban nagy nevetés hallatott) — Lord Goderich és a' Gloucesteri Hertzeg nagy tüzzel beszéltek a' Catholicusok javára. — A' következő napi Ülésben Lord Colchester azt adta elő hosszúsas beszéddel, hogy minekutánna minden jobbágy hittel kötelezi magát „hogy semmi idegen Fejedelemnek, Országnak, vagy Potentátának hatalmat és befolyást Angliában nem enged“ nem adhat esküvése ellen politikai hatalmat egy olyan Egyházi Rendnek, melly idegen Papi felsőséget esmér. Gróf Haddington a' Praemunire-Végzést (melly a' Pápával való levelezést megtiltja) szeretné eltörölni, és Concordátára lépni a' Római Székkel — hogy így az Irlandiai Egyházi dolgok rendbe szedtetvén, valahára tésendességet és megelégedést nyerjen Irlandia. „Ekkor a' Pápa is kezünkben lenne (Nevetés), az Irlandusok is meg nyugodnának“. A' Bathi Püspök nem hitte, hogy az Emancipatio megszüntetné az Irlandiai nép nyomorúságát. „Annak oka nem más — ezt monda — hanem hogy az oda való Földes Urak otthon nem laknak és jövedelmeiket másutt költvén el apródonként az utolsó Shillingjéből is ki fogy az Ország. Ha én tölem valamellyik Irlandiai Földes Úr tudakozná: mi az oka az azon Országbeli inségnek? azt mondanám a' mit Nathan mondott Dávidnak: Te vagy azon ember!! — A' Wells-i Püs-

pök is hasonló értelemben volt. — A' Sussexi Hertzeg nem a' mái Világba valónak ítélte egy egész Nemzet elnyomattatását; és azon törvényeknek, mellyeket a' Catholicusok ellen a' fellyebbi Időszakasz tudatlan kegyeskedése hozott, vég eltöröltetését szükségesnek vallotta. A' Lord Cancellarius azt a' kifogást tette a' Marquis Lansdowne javallása ellen, hogy e' szerént minden feltétel és Zálog-adás nélkül emancipáltatnának a' Catholicusok. „Usson öt esztendeje miolta ez a' dolog a' Parlament előtt felforog. Irlandia — én magam is megismerem — roszzúl áll. (lármás tetszés mind az Oppositionaliskind a' Ministeri padokról). De ez a' mostani javallás keveset ér. Nem esmeri az a' Catholicusok terítő és kijebb kijebb terjeszkedni szerető lelkét, a' ki azt hiszi, hogy ha az Irlandusok most — minden feltétel és bátorságot adó zálog nélkül — emancipáltatván, egyforma jussokat nyernek a' Protestansokkal: azzal megfogják érni. Burke Úr azt hitte, hogy ha bébottsáttatnak is a' Catholicusok a' Parlamentbe, egy két Catholicus Képviselőnél nem fog több itt ülni. De hát nem azzal dítsekszik e' máris a' Catholicus Egyesület, hogy egész Irlandia képét viseli? Oconnel Úr azt mondta egy minapi gyűlésben, hogy nem olyan szemérmetes hangon kell ezen túl a' Catholicusoknak beszélni, mint még mikor kevesebben voltak: most már hatalmasabbak és bátrabban kell járniok. Megtetszik az ilyen beszédből, hogy bátorságot adó zálog nélkül nem lehet őket a' Polgári jussok tellyes birtokába tenni. (Halljuk!) Más Országok türelmesebbek lehetnek, nem abban a' helyheztesben vannak azok mint mi. A' Protestans Egyház volt uralkodó eddig Országunkban; és eddig való Systema-mellett gazdag híres és hatalmas lett Országunk. Ezen Sy-

stemában vaktában valamit változtatni nem tartom tanácsosnak. Irlandia három negyed-részt Catholicusok teszik. Én megismerem, hogy igazság volna ott a' Catholica Egyházat — mint Angliában az Episcopalis, és Skótzsiában a' Presbyteriana Egyházat — megfundalni. De mivel én az Irlandiai Protestáns Egyházat szeretem, 'studom hogy sok nagy emberek kerültek ki onnan: nem engedhetem meg, hogy a' Catholicusok légyenek hatalmasabbak. — De hát mitsoda út, mód van a' dolgon való segítésre? En semmit sem látok. Adná az Isten hogy látnék“ (Halljuk) Lord Plunkett azt az útat mutatta, hogy a' Catholicusok minden polgári jussok tellyes birtokába tésessenek. Marquis Wellesley (Hertzeg Wellington testvérje) az Emancipatiót mulhatatlanul szükségesnek ítélte. Hertzeg Wellington sajnálta, hogy testvérjével egy értelemben nem lehet. „A' mostani polgári alkotmány mellett nem lehet a' Catholicusoknak több polgári just adni. Hogy a' Pápa nevezzen ki Püspököket Irlandiában: azt a' fennálló törvények nem engedik. Hogy — más Országok példája szerint — a' Pápával ez eránt Concordata köttessék: az újra nem lehet, mivel a' törvények a' Pápával való alkudozást és levelezést megtiltják. En ezen tárgyról nem örömet beszéllek. Ohajtom, hogy ez a' mostani javallás félre tétessék. Engedjenek az Urak időt, hogy ezen tárgyat érett megfontolás alá lehessen venni; és valamit ki gondolni, a' mi a' kívánt tzelra vigyen.“ (A' Hertzegnek ezen szavaiból azt húzták ki, hogy rövid idő alatt maga a' Ministerium fog a' Catholicusok javára Motiot tenni). Marquis Lansdowne még egyszer felállott, és kívánta a' voksadás előtt újra lelkére kötni a' Háznak a' Catholicusok dolgát. A' Motio — a' mint

már jelentettük — 182 voksal 137 ellen visszavetett.

B r a s i l i a.

Rio de Janeiro. April. 20-kán. Cassapabából érkezett Hivatalos Levelek jelentik, hogy Febr. 29-kén által jött az ellenség (a' Buenos-ayresiek) a' Jaguaron vizén, de ezen 3,000 emberből álló tábort a' Brasiliai Vezér Laguna a' Sarandy szorosánál megtámadván vissza verte. — Most minden órán várjuk ide Buenos-ayresből a' Béke-hozó Követet. — Az ide való Udvarhoz kinevezett Nagy Britanniai Követért, Lord Ponsonbyért, (a' kieddig Buenos-ayresnél volt Követ) érte ment a' Forte nevű Anglus Hajó.

D é l i A m é r i k a.

Limában Januárius elején egy öszve esküvés fedeztetett fel, mellynek Feje Vidaurre) a' Panamai hajdani Nemzeti Gyűlés Elölülője) 4 Ezredes Kapitányokkal és 20 előkelő személyekkel elfogattatott. Felső Peruban is nagy zűrzavar uralkodik.

Quatemalaiban a' Nagy Britanniai Consul O'Reilly gyilkosa Bouilla halálra ítéltetett, 's meglövettetett.

E l é g y e s D o l g o k.

Bukaresti magános levelek szerint, minekutánna Oláh Országban az ott késsen találtató termések és marhák mennyisége a' mennyire lehetett szorosan feljegyeztetett; meghatározta a' Kormánysekt, hogy az Orosz Hadak tartására mindenből mennyit szállítson öszve az Ország, azon az áron, a' mint azok a' dolgok az Orosz Seregeknek ide lett bejövetelekkor kelték. Mindennek ára a' Tartománynak szokott adójából fog kifizettetni; ha pedig abból kinem telnék; pénzben járó 's idővel pénznel kiváltan-

dó papiros pénz fel fog mindennek elég tételni. E' szerint Oláh Ország ad az orosz Seregek tartására 250,000 mérő éle- tet, 400,000 szekér szénát, 50,000 akó palyinkát.

A' pénz folyamata Június' 50-dikán;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligációji 95 1/20
Az 1820-béli sorsosok,

Az 1821-béli hasonlók, 122
A' Bank-Aktziák kelték 1088 9/10 forin-
ton Conv. Pénzben.

Elsőségi meghatározás szerint a' folyó Július hónapra a' Zsemlyéket és Kenyereket nagyobbakra tartoznak a' Pékek szakasztani és sütni, mint a' mek- korák a' múlt hónapban voltak. A' mar- hásnak fontja 8 ezüst krajtzárra v. 20 V. kr. meghagyatott.

IA' Magyar Kurír Erdemes Olvasóihoz.

Szaporodván a' Bétsi Magyar Kurír Olvasóinak száma, most mint bizonyost jelentjük, hogy a' jövő fél esztendőben egy ilyen című Munka kiadásával fogunk Erdemes Olvasóinknak az Újság mellett árkusonként kedveskedni: Tudomány- beli tárgyakat és nevezeteket magyarázó Könyvtár. Hasznos es- méretek terjesztésére, öszveszedte és kiadta 's a' t.

A' kiadó Munkában egyik tétel az, hogy benne az Újságokban gyakran elő forduló tárgyak, nevezetek és kifejezések, annak világos megértésére megmagyaráztassanak, mivel azokra magokban az Újságokban lérepszekdni nem lehet, sokszor pedig az idegen kifejezéseket és nevezeteket megtartani szükséges. Másik tétel az, hogy ugyan ezen Munka, a' tudományos pallérozódás tekintetéből, hasznos és szükséges esméretek terjesztésére is fordítottassék. Általában tehát min- den olyan tárgyak leírására 's magyarázatjára kiterjeszkedjék, mellyek idegen nyelveken írt úgy nevezett Real- Encyclopaediai és Társalkodási Le- xi c o n o k b a n találhatnak. Ez tehát idővel, ha az Isten életünknek kedvez, szükség- ségben, egy kis Könyvtár ul szolgálhat. Hogy a' Munka tárgyait ABÉCE sze- rént rendbe szedni 's úgy nyomtattatni nem lehet, az ennek tételjából kitetszik. Ezen hijánosságot minden 24 árkusra nevelkedő Darab végén a' foglalatljának Abé- cés Lajstroma kipótolja. Idővel pedig minden ötödik Darab végén, közönséges Mutató tábla fogja a' tárgyak felkereshetőségét könnyebbíteni.

Ezen Munka nyomtattatását csak a' jövő Octoberben kezdetjük el; mint- hogy ahoz új betűket öntetni szükségesnek tartjuk. Ez alatt az idő alatt, a' Magyar Nyelvnek természetéről, tulajdonságairól 's a' t. írt Ér- tekezés sajtó alá bocsátatik, mellynek kiadását eddig az Újság kiadásának kez- detbeli terhes foglalatossága hátráltatta.

A' kiknek tisztelt Olvasóim közül, a' mai postával Moson Vármegye Map- pája el nem küldethetett; azok a' jövő Újság mellett fogják azt venni. A' jövő fél- évtendőben ismét két Vármegye Mappával fogunk az Újság mellett kedveskedni.

A' Magyar Kurír félesztendei ára 15 for. Váltóban.

Szerkeztető és Kiadó. M á r t o n J ó s e f, Professor.

Nyomató Haykal Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752)